

Repertoriul jurisprudenței

Cauzele conexe C-359/14 și C-475/14

„ERGO Insurance” SE
împotriva
„If P&C Insurance” AS
și

„Gjensidige Baltic” AAS
împotriva
„PZU Lietuva” UAB DK

(cereri de decizie preliminară formulate de
Vilniaus miesto apylinkės teismas și de Lietuvos Aukščiausiasis Teismas)

„Trimitere preliminară — Cooperare judiciară în materie civilă — Alegerea legii aplicabile — Regulamentul (CE) nr. 864/2007 și Regulamentul (CE) nr. 593/2008 — Directiva 2009/103/CE — Accident cauzat de un camion cu remorcă, fiecare dintre vehicule fiind asigurat de asigurători diferiți — Accident survenit într-un alt stat membru decât cel în care au fost încheiate contractele de asigurare — Acțiune în regres între asigurători — Legea aplicabilă — Noțiunile «obligații contractuale» și «obligații necontractuale»”

Sumar – Hotărârea Curții (Camera a patra) din 21 ianuarie 2016

1. *Apropierea legislațiilor — Asigurarea de răspundere civilă auto — Directiva 2009/103 — Primă unică — Obligația ca polițele de asigurare să garanteze, pe baza unei prime unice, acoperirea impusă de legislația fiecărui stat membru sau de legislația statului membru în care se află de regulă vehiculul — Caracter de normă specială de conflict prin raportare la normele de conflict prevăzute în Regulamentele nr. 593/2008 și nr. 864/2007 — Lipsă*

[Regulamentul nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 23, și Regulamentul nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 27; Directiva 2009/103 a Parlamentului European și a Consiliului, considerentul (26) și art. 14 lit. (b)]

2. *Cooperare judiciară în materie civilă — Lege aplicabilă obligațiilor contractuale — Regulamentul nr. 593/2008 — Lege aplicabilă obligațiilor necontractuale — Regulamentul nr. 864/2007 — Domeniul de aplicare al regulamentelor menționate — Noțiunile „obligații contractuale” și „obligații necontractuale” — Interpretare autonomă*

[Regulamentul nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului, considerentul (7) și art. 1, și Regulamentul nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului, considerentul (7) și art. 2; Regulamentul nr. 44/2001 al Consiliului, art. 5]

3. *Cooperare judiciară în materie civilă — Lege aplicabilă obligațiilor contractuale — Regulamentul nr. 593/2008 — Lege aplicabilă obligațiilor necontractuale — Regulamentul nr. 864/2007 — Accident cauzat de un tractor cu remorcă, fiecare dintre vehicule fiind asigurat de asigurători diferiți — Acțiune în regres între asigurători — Legea aplicabilă*

(Regulamentul nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 7, și Regulamentul nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 1, 4 și următoarele)

1. Articolul 14 litera (b) din Directiva 2009/103 privind asigurarea de răspundere civilă auto și controlul obligației de asigurare a acestei răspunderi trebuie interpretat în sensul că această dispoziție nu conține o normă specială de conflict care are vocația de a determina legea aplicabilă acțiunii în regres a asigurătorului unui tractor, care a despăgubit victimele unui accident cauzat de conducătorul vehiculului menționat, împotriva asigurătorului remorcii tractate în momentul accidentului. Prin urmare, această dispoziție nu îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 23 din Regulamentul nr. 593/2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I) și, respectiv, la articolul 27 din Regulamentul nr. 864/2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Roma II).

Astfel, nici din termenii, nici din obiectivele Directivei 2009/103 nu rezultă că aceasta urmărește să instituie norme privind conflictul de legi. Mai precis, articolul 14 din directiva menționată coroborat cu considerentul (26) al acesteia se limitează să impună statelor membre să adopte măsurile necesare pentru a garanta că polițele de asigurare auto acoperă, pe baza unei prime unice, întregul teritoriu al Uniunii Europene pe toată durata contractului și pentru a garanta, pe baza pe aceleiași prime, în fiecare stat membru, acoperirea impusă de legislația acestuia sau acoperirea impusă de legislația statului membru în care se află de regulă vehiculul, în cazul în care aceasta din urmă este mai mare. Această dispoziție are, așadar, în vedere exclusiv întinderea teritorială și nivelul acoperirii pe care asigurătorul este obligat să o furnizeze, astfel încât să asigure o protecție adecvată victimelor accidentelor de circulație. Nu se poate deduce din aceasta o regulă potrivit căreia legislația statului membru astfel determinată ar reglementa partajarea răspunderii între asigurători.

(a se vedea punctele 38, 40-42 și 63 și dispozitivul)

2. În ceea ce privește domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 593/2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I) și, respectiv, domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 864/2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Roma II), noțiunile „obligație contractuală” și „obligație necontractuală” care figurează în cuprinsul acestora trebuie interpretate în mod autonom, făcându-se referire în principal la sistemul și la obiectivele acestor regulamente. Trebuie să se țină de asemenea cont, astfel cum reiese din considerentul (7) al fiecăruia din cele două regulamente, de obiectivul coerenței în aplicarea reciprocă a acestor regulamente, dar și de Regulamentul nr. 44/2001 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, care, printre altele, distinge la articolul 5 între materiile contractuală și delictuală sau cvasidelictuală.

Astfel, pe de o parte, trebuie să se considere că noțiunea „obligație contractuală”, în sensul articolului 1 din Regulamentul Roma I, desemnează o obligație juridică liber consimțită de o persoană în raport cu o altă persoană.

Pe de altă parte, prin „obligație necontractuală”, în sensul Regulamentului Roma II, trebuie să se înțeleagă o obligație care își are sursa în unul dintre evenimentele enumerate la articolul 2 din acest regulament, și anume o faptă ilicită, o îmbogățire fără justă cauză, o gestiune de afaceri sau o „*culpa in contrahendo*”.

(a se vedea punctele 43-46)

3. Regulamentul nr. 593/2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I) și Regulamentul nr. 864/2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Roma II) trebuie interpretate în sensul că legea aplicabilă unei acțiuni în regres formulate de asiguratorul unui vehicul de tractare care a despăgubit victimele unui accident cauzat de conducătorul aceluși vehicul împotriva asiguratorului remorcii tractate la momentul respectivului accident este determinată potrivit articolului 7 din Regulamentul Roma I dacă normele privind răspunderea delictuală aplicabile acestui accident în conformitate cu articolul 4 și următoarele din Regulamentul Roma II prevăd o repartizare a obligației de reparare a prejudiciului.

Astfel, pe de o parte, însăși existența unui drept la acțiune al asiguratorului vehiculului de tractare al cărui conducător a cauzat accidentul împotriva asiguratorului remorcii tractate după despăgubirea victimei nu poate fi dedusă din contractul de asigurare, ci presupune angajarea concomitentă a răspunderii delictuale a deținătorului respectivei remorci în raport cu această victimă. Prin urmare, o astfel de obligație de reparare care incumbă deținătorului remorcii trebuie considerată drept o „obligație necontractuală”, în sensul articolului 1 din Regulamentul Roma II. Prin urmare, legea aplicabilă obligației menționate trebuie determinată în raport cu dispozițiile acestui regulament. Conform articolului 4 din regulamentul menționat, în lipsa unor dispoziții contrare, legea aplicabilă unei astfel de obligații necontractuale este legea țării în care s-a produs prejudiciul, și anume țara în care survine prejudiciul care rezultă direct din accident. Potrivit articolului 15 literele (a) și (b) din același regulament, această lege va determina condițiile și întinderea răspunderii, precum și cauzele de partajare a acestei răspunderi. Prin urmare, prin raportare la legea locului producerii prejudiciului direct vor trebui să se stabilească debitorii obligației de despăgubire a victimei, precum și, dacă este cazul, contribuția deținătorului remorcii și, respectiv, a deținătorului sau a conducătorului vehiculului de tractare la prejudiciul cauzat victimei.

Pe de altă parte, obligația unui asigurator de a acoperi prejudiciul cauzat unei victime nu rezultă din prejudiciul cauzat acesteia din urmă, ci din contractul dintre acesta și asiguratul responsabil. O astfel de despăgubire își are deci originea într-o obligație contractuală, legea aplicabilă unei astfel de obligații trebuind să fie determinată în conformitate cu dispozițiile Regulamentului Roma I.

În sfârșit, în ceea ce privește aspectul dacă asiguratorul vehiculului de tractare care a despăgubit o victimă dispune eventual de o acțiune subrogatorie împotriva asiguratorului remorcii, articolul 19 din Regulamentul Roma II face o distincție între aspectele care intră sub incidența regimului delictual și cele care intră sub incidența regimului contractual. Această dispoziție se aplică mai ales situației în care un terț, și anume asiguratorul, a despăgubit victima unui accident, creditor al unei obligații delictuale de despăgubire împotriva conducătorului sau a deținătorului unui vehicul auto, în executarea unei obligații de a o dezinteresa. Mai precis, articolul 19 din respectivul regulament prevede că, în această ipoteză, chestiunea unei eventuale subrogări în drepturile victimei este reglementată de legea aplicabilă obligației terțului, și anume asiguratorul de răspundere civilă, de a despăgubi această victimă. Astfel, întrucât obligația asiguratorului de a acoperi răspunderea civilă a persoanei asigurate față de victimă rezultă din contractul de asigurare încheiat cu persoana asigurată, condițiile în care asiguratorul poate exercita drepturile deținute de victima accidentului împotriva persoanelor responsabile de accident depind de dreptul național care reglementează respectivul contract de asigurare, determinat în temeiul articolului 7 din Regulamentul Roma I. În schimb, legea aplicabilă determinării persoanelor care pot fi declarate responsabile, precum și unei eventuale partajări a răspunderii între acestea și asiguratorii lor respectivi intră, în conformitate cu articolul 19 din Regulamentul Roma II, sub incidența articolului 4 și următoarelor din acesta.

(a se vedea punctele 50-54, 56-59 și 64 și dispozitivul)